

משל, למה הדבר דומה?

לאדם, שמבקשין הימנו כלי גדול, ויש לו את אותו כלי, אזי דומה עליו ככלי קטן.

אבל אדם שמבקשין ממנו כלי, ואפילו קטן — ואין לו, דומה עליו ככלי גדול.

אמר רבי זירא: האומר: "שמע שמע" — כאומר: "מודים מודים" דמי¹²⁷.

מיתבי: הקורא את שמע וכפלה — הרי זה מגונה. משמע, מגונה הוא דהוי, אבל שתוקי — לא משתקינן ליה?

ומתרצינן: לא קשיא. הא דאמרן דמגונה הוא, כגון דאמר מילתא מילתא — ותני לה, שאומר תיבה — ושונה אותה, שאין בזה משמעות שתי רשויות, אלא מגונה וסכל הוא.

ואילו הא דאמרין דמשתקין אותו — כגון דאמר פסוקא פסוקא — ותני לה¹²⁸.

אמר ליה רב פפא לרבא: ודלמא מעיקרא לא כיון דעתיה, והשתא כיון דעתיה, ולהכי חזר על הפסוק?

אמר ליה: וכי מנהג חברותא [חבירו] הוא נוהג כלפי שמיא? שמדבר בלא כוונה, וחוזר וכופלו, ומראה לו שלא כיון בראשונה!?

אי לא מכוינ דעתיה — מחינא [מכיס] ליה בארזפתא דנפחא [מקבת, פטיש גדול] — עד דמכוינ דעתיה!¹²⁹

שנינו במשנתנו: המכנה בעריות משתקין אותו.

תנא רב יוסף: שמתרגם "ערות אביך וערות אמך" — קלון אביו וקלון אמו, שלא יגלה דבר קלון שבהם.

שנינו במשנתנו: האומר ומזרעך לא תתן להעביר וכו'.

תנא דבי רבי ישמעאל לפרושי למתניתין: דאמר: בישראל הבא על הכותית, והוליד ממנה בן לעבודה זרה — הכתוב מדבר.

מתניתין:

מעשה ראובן, דהיינו הך דכתיב: "וישכב

ישראל — לאו מלתא זוטרתה היא!?

והביא הכלי יקר [על התורה], דיש מתרצים דה"ק: לגבי משה, דהיינו כשהיו עם ישראל אצל משה, שהיה מדריכם במידת היראה — אז מלתא זוטרתא היא. עיי"ש. ועיי' בכתב סופר על התורה מה שביאר בזה. ועיי' באור החיים. ועיי' מה שכתב בזה מהרי"ץ בהקדמת נפש החיים [בהערה].

127. איתא בירושלמי [פ"ד ה"י], דהיינו דווקא בציבור [הריטב"א גרס "בש"ץ"], אבל ביחיד — לית לן בה, וחוזר ואומר כמה פעמים — עד

שיכוין. וכתב הריטב"א, דמ"מ כל שאפשר לכוין בפעם אחת — הדור לו יותר.

128. ותוס' בכרכות [ל"ד ע"א ד"ה אמר פסוקא] הביאו דר"ח מפרש איפכא. ועיי' בשפת אמת.

129. כתב המאירי, דהיינו דווקא בשליח צבור, שהוא מצוי לכוין ביותר. אבל ביחיד — אין משתקין אותו, דשמא לא כיון יפה, והרי צריך לחזור אם לא כיון בפסוק ראשון. אבל אם כופל משם ואילך, אפילו ביחיד — משתקין אותו. עיי"ש.